

PAPKESZI KÖZSÉG EGÉSZSÉGTERVE

**Papkeszi Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 376/2009. (XI.4.)
számú határozatával elfogadta.**

Papkeszi, 2009.

I. Bevezető

A program háttere, szükségessége

Az 1949. évi XX. törvény, a Magyar Köztársaság Alkotmánya az egészséghez való jogot az alábbiak szerint rögzíti:

„70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

(2) Ezt a jogot a Magyar Köztársaság a munkavédelem, az egészségügyi intézmények és az orvosi ellátás megszervezésével, a rendszeres testedzés biztosításával, valamint az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.”

Az egészség tehát alapvető emberi jog, ami teljes fizikai, lelki és társadalmi jólétet jelent, és nem egyszerűen a betegség, vagy fogyatékosság hiányát. Az egészséghez való jog tágabb értelmű, mint az egészségügyi ellátáshoz való jog.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapelvei körében az alábbiak szerint fogalmaz:

„Az egészség fejlesztését, megőrzését és helyreállítását az egészségügy eszközrendszere csak a szociális ellátórendszerrel, valamint a természeti és épített környezet védelmével, illetve a társadalmi és gazdasági környezettel együttesen, továbbá az egészséget támogató társadalmi gyakorlattal és politikával kiegészülve képes szolgálni.”

A lakóhelyi életfeltételek, a helyi közzolgáltatások biztosítása az önkormányzat feladata. Ennek köréről és mikéntjéről a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. §-a rendelkezik az alábbiak szerint:

„A települési önkormányzat feladata a helyi közzolgáltatások körében különösen: a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természetes környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés és a csapadékvíz elvezetés, a csatornázás, a köztemető fenntartása, a helyi közutak és közterületek fenntartása, helyi tömegközlekedés, a köztisztaság és településtisztaság biztosítása; gondoskodás a helyi tűzvédelemről, a közbiztonság helyi feladatairól; közreműködés a helyi energiaszolgáltatásban, a foglalkoztatás megoldásában; az óvodáról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, az egészségügyi, a szociális ellátásról, valamint a gyermek és ifjúsági feladatokról való gondoskodás; a közösségi tér biztosítása, közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása; a nemzeti és etnikai kisebbségek jogai érvényesítésének a biztosítása; az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése.”

Az Önkormányzat feladata elsősorban tehát az egészséges életfeltételek biztosítása és az egészséget befolyásoló tényezők kedvező alakítása.

Az egészségügyhöz kapcsolódó jogszabályok jól körülhatárolóan szabályozzák a lakosság egészségi állapota érdekében eljáró szervek körét és a teendő intézkedéseket, feladatokat.

Az egészségterv célja Papkeszi község lakosai életfeltételeinek, életminőségének, s ezen keresztül **az itt élő emberek egészségi állapotának javítása az élet minőségét befolyásoló tényezők változtatásán keresztül.** Az egészségterv megvalósítása a papkesziek testi, lelki és szociális „jól-létét” kell, hogy szolgálja.

A önkormányzat döntései során mérlegeli azok egészségügyre gyakorolt hatását, valamint szervező, koordinál, támogató tevékenysége révén a helyi közösségek számára olyan feltételeket megteremtésére törekszik, hogy a maguk területén hatékonyan tudjanak fellépni az egészségkárosító magatartások ellen, eredményesen működjenek közre a betegségek megelőzésében, az egészséges életmód népszerűsítésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában.

Papkeszi község települési egészségterve a helyi állapotfelmérés adataira, sajátosságaira építve határozza meg a települési szinten elérendő célokat, és az azok elérése érdekében szükséges helyi tennivalókat

Mivel az egészségi állapotot meghatározó tényezők nagy része az egészségügy kompetenciáján kívül esik, más ágazatok hatáskörébe tartozik, ennek megfelelően a környezetvédelem, közlekedés, oktatás, szociális és ifjúságvédelem, munkaügy, sport tevékenységek együttműködésével határozhatók meg a stratégiai célok, a fejlesztési szükségletek.

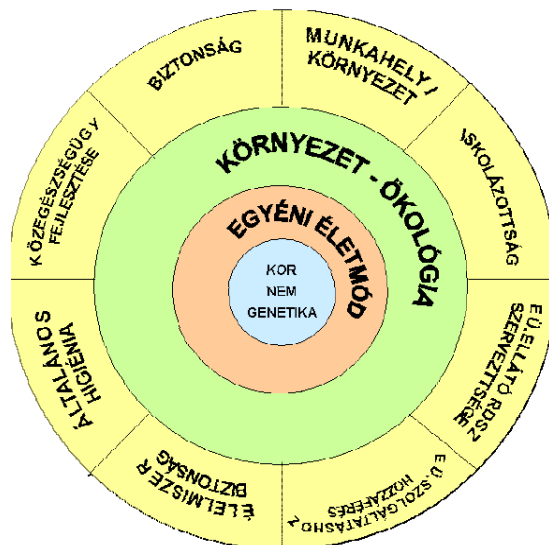
Célunk valamennyi érintett, tenni akaró hivatalos szerv, hivatásos szakember, civil szervezet és magánszemély megnyerése a község egészségtervének végrehajtása érdekében.

II. A község egészségügyi helyzete

Az állapotfelmérés célja az életminőséget, az egészségi állapotot befolyásoló tényezők feltérképezése, a feltárt tényekből problémalista összeállítása a további stratégiai célok, illetve cselekvési programok meghatározása érdekében.

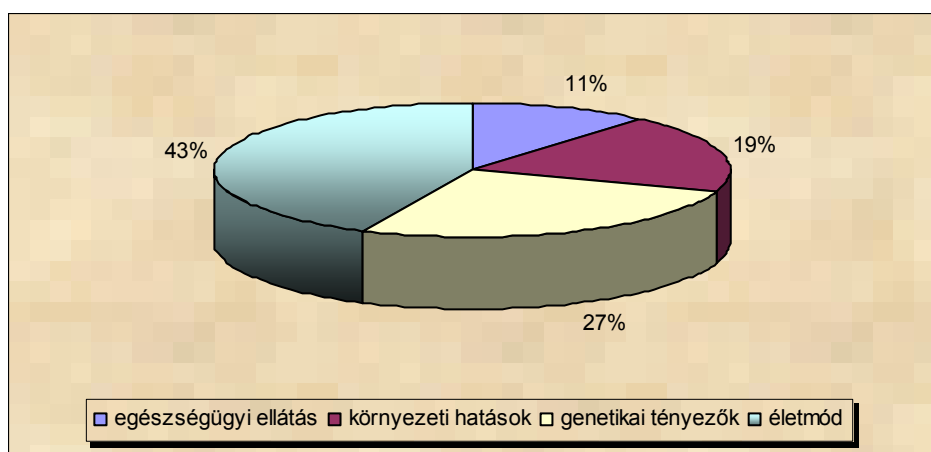
1. Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők

Az alábbi 1. ábra bemutatja az egyének egészségi állapotát meghatározó tényezőket, az egyes hatások nagyságrendjét is érzékeltetve.

1. ábra az egészséget meghatározó tényezők

Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők %-os megoszlását a 2. ábra szemlélteti.

2. ábra. Az egészségi állapotot meghatározó főbb tényezők aránya

Az egészségi állapotot elsősorban tehát az életmód határozza meg (43%-ban), majd sorrendben befolyásolják még a genetikai tényezők (27%), a környezeti hatások (19%) és nem utolsó sorban az egészségügyi ellátás (11%).

Az életmód „alakítása” elsősorban az egyén hozzáállásától függ, de természetesen ezt a hozzáállást jelentősen befolyásolja a kulturális környezet, az iskolázottság, a gazdasági lehetőségek és korlátok. Az embert körülvevő környezet is jelentősen befolyásolja a lakosság egészségi állapotát és életkilátásait. Ugyanakkor az emberi tevékenység is megváltoztatja a környezetet és ez a kölcsönhatás mind az emberi egészségre, mind a környezetre komoly hatással van.

1.1. Demográfiai adatok

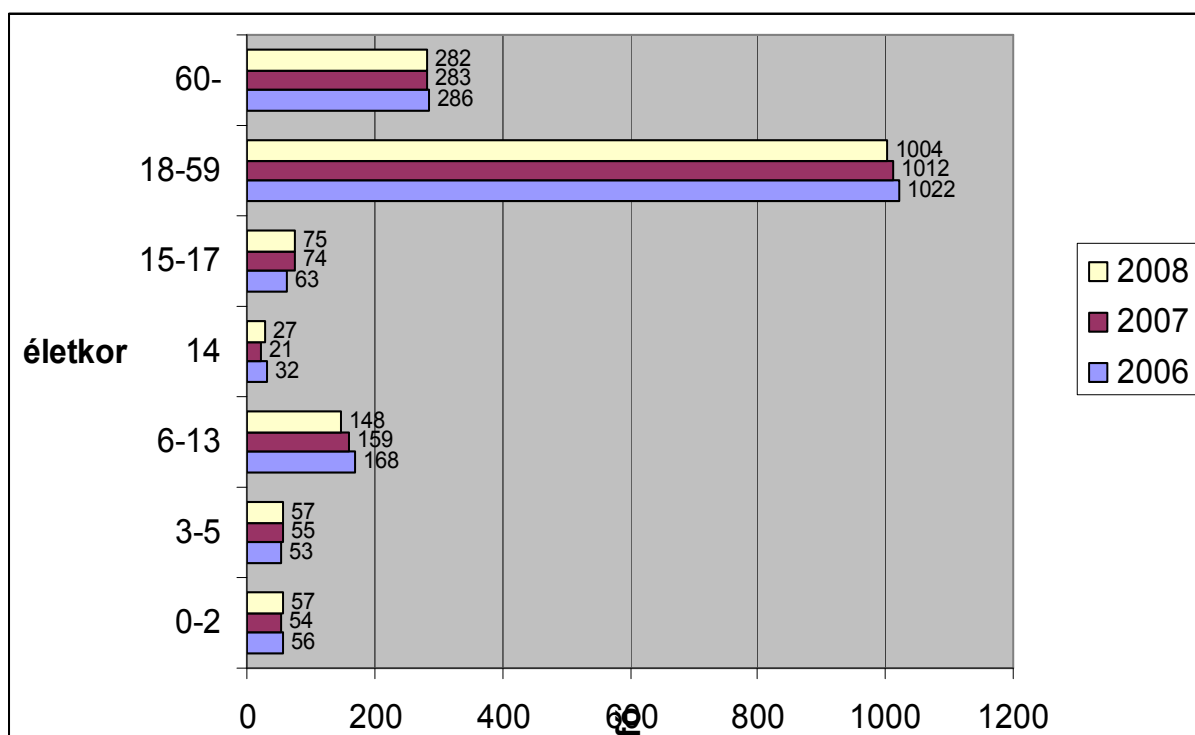
Állandó lakónépesség:

Év	0-17	18-59	60-	Összesen
2006	392	1022	286	1680
2007	363	1012	283	1658
2008	364	1004	282	1650

A népesség kor szerinti megoszlása:

Év	0-17 éves korosztály	%	60 év feletti korosztály	%
2006	392	23,33	286	17,02
2007	363	21,89	283	17,06
2008	364	22,06	282	17,09

A állandó népesség életkor szerinti eloszlása (2008.01.01.)

A népesség születési és halálozási mutatói:

Év	Élve születések száma	Halálozások száma	Természetes szaporodás, fogyás
	fő	fő ₀	
2006	18	20	-2
2007	22	20	+2
2008	21	27	-6

1.2. Gazdasági környezet

A fejezet fő célja, hogy felvázolja az egyének életmódját, egészségi állapotát közvetve befolyásoló tényezők helyzetét a községben. E körbe tartozik a foglalkoztatottság és jövedelmi helyzet, amelyek egészségre és mentális állapotra gyakorolt hatása vitathatatlan.

Ezen összefüggések okán szükséges áttekinteni a községlakók gazdasági helyzetét tükröző foglalkoztatási, munkaerő-piaci és jövedelmi helyzetét.

Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet

	2006	2007	2008	2009. 07. 20.
Munkaképes korúak száma	1137	1122	1114	1114
Ebből nő	477	474	474	474

A községi munkanélküliség alakulása

Év	Munkanélküliségi ráta	Regisztrált munkanélküliek
2006	6,8	78
2007	7,2	81
2008	5,7	64
2009. 07.20.	8,4	94

Jövedelmi helyzet

Havi keresetek (bruttó)	2006	2007	2008
Veszprém megye	148.110,-	159.046,-	161.649,-

1.3. A természeti és épített környezet

A település levegőjének megfelelő. Az ivóvíz és az vízszolgáltatás minősége kiváló. A település ivóvíz- és csatornahálózata teljes körű, a csatornahálózatra történő rákötés 99%-os.

A települési szilárdhulladék kezelés szervezett, az önkormányzat közszolgáltatási szerződés keretében látatja el. A falusias környezet ellenére a komposztálás nem elterjedt, a szelektív hulladékgyűjtés nem megoldott.

A település belterületi zöldterületei (parkok) rendezettek, de további fejlesztést igényelnek. A település környezetében könnyen elérhető kirándulóhelyek és túralehetőségek vannak.

1.4. Szociális helyzet

A pénzbeli, illetve természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások:

Kötelező ellátások:	Önként vállalt ellátások:
<ul style="list-style-type: none">• rendszeres szociális segély,• időszerű járadék,• rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény• rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,• ápolási díj,• rendkívüli szociális segély,• temetési segély,• mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása,• közcélú foglaltatás,• lakásfenntartási támogatás,• köztemetés,• közgyógyellátás	<ul style="list-style-type: none">• Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj,• gyermekintézményben fizetendő személyi térítési díj átvállalása,• krízissegély,• utazási támogatás (nyugdíjas, GYES, GYED)• gyógyszer-támogatás,• speciális diétára szoruló gyermekek támogatása,

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátásokat az alábbiak szerint nyújtja:

Szociális alapszolgáltatások:
<ul style="list-style-type: none">• étkeztetés• házi segítségnyújtás• családsegítés• jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Gyermekjóléti ellátások

Gyermekjóléti alapellátások	Férőhely
• bölcsődei ellátás	20
• helyettes szülői ellátás	4

A lakhatás feltételei

1.5. Biztonság, közbiztonság

	2007.	2008.	változás %
Ismertté vált bűncselekmények	32	53	+60,3
ebből:			
- személy elleni bűncselekmények	0	5	+500
- közlekedési bűncselekmények	9	12	+75
- közrend elleni bűncselekmények	6	3	-50
ebből erőszakos, garázda jellegű	0	3	+300
- gazdasági bűncselekmények	0	0	0
- vagyon elleni bűncselekmények	17	30	+56,7

1.6. A lakosság életmódja

Az életmódbeli tényezők szerepe az egészségi állapotot érintően olyan mértékű (43 %), hogy népegészségügyi jelentőségét komolyan kell venni.

A dohányzás, az alkohol, a drog, a stressz, a helytelen táplálkozás, a mozgáshiányos életmód káros hatásai nagyban hozzájárulnak a betegségek kialakulásához, a korai halálhoz. A lakosság egészségi állapotát legnagyobb mértékben meghatározó tényezőnek, az életmódnak a vizsgálatáról, méréséről községi szinten nem rendelkezünk adatokkal.

1.7. Mentálhigiénés helyzet

Az emberek megoldatlan lelki problémái, a munkahelyi és családi konfliktusok, a munkanélküliségből, szociális problémákból fakadó lelki gondok, a gyermek és fiatalok magatartásproblémái, beilleszkedési zavarai indokolja, hogy komolyan foglalkozzunk a lakosság mentális állapotával.

2. A lakosság egészségi állapotának jellemzői

A lakosság szűken vett egészségi állapotára leginkább a betegségi (morbidity) és a halálozási (mortality) statisztikai mutatók alapján lehet következtetni, amelyeket a háziorvos, a Közép-dunántúli Regionális Egészségbiztosítási Pénztár, az ÁNTSZ és KSH adatai alapján a következők:

2.1. Morbiditási mutatók (eset/év)

Leggyakoribb betegségek	2007	2008	2009	Különbség 2007-2009
Szív- és érrendszeri betegségek	50%	50%	50%	0%
Tüdő megbetegedések				
a) Krónikus betegségek	10%	10%	10%	0%
b) Akut felsőlégúti betegségek	*	*	*	-
Csont- és vázizomrendszer megbetegedései	35%	35%	35%	0%
Emésztőrendszeri megbetegedések	15%	15%	15%	0%
Daganatos megbetegedések	3%	3%	3%	0%

* vírusfertőzés; átesik a lakosság 70%-a évente.

A Papkeszii morbiditási adatokat elemezve a következők mondhatók el:

A lakosság megbetegedéseinek

2.2. Mortalitási mutatók

A halállok struktúra (legfőbb halálozási okok):

Halállok %-ban	2000	2005	2009
Keringési	18	22	14

rendellenességek			
Daganatos Betegségek	8	6	4
Külső okok	0	2	4
Emésztőrendszeri betegségek	-	4	6
Egyéb okok	4	6	2

3. Az egészségügyi ellátó rendszere bemutatása

A jó egészség elsősorban nem az egészségügyi ellátás minőségén múlik. Az egészségügyi ellátás csupán 11 %-ban befolyásolja az egészségi állapotot. Az egészségügy fő feladata a gyógyítás, de nem elhanyagolható a megelőzésben és rehabilitációban, az egészségfejlesztésben végzett szerepe sem. Az alábbiakban a Papkeszii egészségügyi ellátórendszer sajátosságait mutatjuk be.

3.1. Az egészségügyi ellátás intézményei, szolgáltatásai

Az önkormányzat által biztosított egészségügyi alapellátások:

Háziorvosi ellátás

Személyi feltételek: a háziorvosi ellátás személyi feltételei 2011. október 31-ig adottak.

Tárgyi feltételek: a jogszabályban előírt minimumfeltételeknek mindkét rendelő megfelel, a rendelők akadálymentesek.

Fogorvosi ellátás: fogorvosi állítás helyben nem biztosított. A település lakói a környező településeken praktizáló fogorvosok szolgáltatásait veszik igénybe.

Ügyeleti ellátások: mind az orvosi mind a fogászati ügyeleti ellátás központi ügyeleti ellátás keretében történik.

Iskola-egészségügyi ellátás: az oktatás-nevelés területén működő intézmények iskola-egészségügyi ellátását a háziorvos ill. az intézmény által megbízott fogorvos, valamint az önkormányzat által foglalkoztatott védőnő biztosítja.

Védőnői szolgálat (anya-, gyermek-, és csecsemővédelem): az önkormányzat területén főállású védőnő látja el az anya-, a csecsemő-, és a gyermekvédelmi feladatokat, akinek működéshez teljes körűen felszerelt akadálymentes fogadó áll a rendelkezésére. A gyermek- és ifjúságvédelem feladatában közreműködnek az oktatási-nevelési intézmények ifjúságvédelmi felelősei és a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Családvédelmi szolgálata munkatársa.

3.2. Az egészségügyi ellátás statisztikai mutatói

Az egészségügyi alapellátás fontosabb statisztikai adatai

<u>Háziorvosi ellátás</u>	2006	2007	2008
Lakónépesség	1657	1648	1630
Bejelentkezettek (kártyaszám)	1456	1509	1422
Rendelésen megjelentek	-	7783	8681
Szakrendelésre / gyógyintézetbe utalt	-	810	136

<u>Védőnői szolgálat</u> (anya-, gyermek-, csecsemővédelem)	2006	2007	2008	2009
Újonnan nyilvántartásba vett várandós anyák	21	22	15	9
Újszülöttek	19	22	22	9
Gondozáson megjelentek	278	359	291	201
Otthoni látogatások száma	886	863	867	562

<u>Házi segítségnyújtás</u>	2006	2007	2008
Ápolók száma	1	1	1
Teljesített látogatások	1340	1380	1470
Ellátottak száma	6	6	6

A betegek gyógyszerrel való ellátásáról a községben fiókgyógyszertár gondoskodik. A fiókgyógyszertárban folyamatosan hozzáférhető a különböző egészségügyi tájékoztató jellegű, a betegséget megelőző, az egészséges életmódot népszerűsítő kiadványok, szórólapok.

4. A helyi segítőhálózat jellemzése

Az egészségfejlesztési programok megvalósítása elképzelhetetlen a községben működő civil szervezetek közreműködése nélkül.

Ezért fontosnak tartjuk ezen erőforrások számbavételét. A jelenleg látókörünkben lévő intézmények, és civil szervezetek elérhetőségét a melléklet tartalmazza, amely lista

természetesen tovább bővíthető, sőt céljaink között szerepel a további közreműködést még vállalni tudó és akaró segítők felkutatása.

4.1. Hivatásos segítők

Az egészségügyhöz kapcsolódó jogszabályok jól körülhatárolóan szabályozzák azokat az egészségügyi intézményeket, szolgálatokat, amelyeknek kötelezettsége a lakosság egészségi állapota érdekében különböző szintű egészségfejlesztési (egészségvédelmi, egészségnevelési, egészség-megőrzési) tevékenység végzése.

A népegészségügyi és egészségfejlesztési feladatokat az **Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról szóló 1991. évi XI. törvény** részletesen szabályozza.

Népegészségügyi tevékenysége keretében

- vizsgálja, vizsgálta, ellenőrzi, elemzi és
- nyilvánosságra hozza a lakosság egészségi állapotának alakulását** és az azt veszélyeztető, befolyásoló települési, lakó-, munkahelyi és társadalmi környezet fizikai, kémiai, biológiai és pszichoszociális tényezőinek állapotát,
- értékeli és elemzi az egészségkárosító hatások kockázatát,
- az egészségkárosító hatások megszüntetése, illetve csökkentése, a károsodás megelőzése érdekében közegészségügyi, járóanyagügyi és **egészségvédelmi programokat kezdeményez, illetve végez,**
- kezdeményezi, intézkedik és **intézkedéseivel elősegíti az egészséges élet- és munkakörülmények, életmód kialakítását.**

Egészségfejlesztési (egészségvédelmi, egészségnevelési és egészségmegőrzési) **tevékenysége** keretében összehangolja, **szervezi és felügyeli a népbetegségek megelőzését** szolgáló feladatok végrehajtását (az alapellátás tanácsadó tevékenységét; a család- és nővédelmi feladatokat ellátó intézményeket; az anya- és csecsemővédelmi feladatokat ellátó intézményeket; a mentálhigiénés szolgálatokat; a lakossági célzott szűrővizsgálatokat).

A Szolgálat **részt vesz a lakosságot érintő és a megelőzést szolgáló programok kidolgozásában és végrehajtásában.**

Az **egészségügyi alapellátás** egészségfejlesztési feladatait a házi orvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi tevékenységről szóló **4/2000 (II.25.) EüM rendelet** az alábbiak szerint határozza meg.

„A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos feladatkörébe tartozik különösen az **egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálata, gyógykezelésre való utalása.**”

A házi orvos feladatkörébe tartozik továbbá **az egészségnevelésben és az egészségügyi felvilágosításban való részvétel, az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok elvégzése** és az egyes népegészségügyi célú, **célzott szűrővizsgálatokon való közreműködés.**

Az **iskola-egészségügyi** ellátásról szóló **26/1997. (IX.3.) NM rendelet** rögzíti többek között az iskolaorvosok, az iskolafogászok, illetve az ifjúsági védőnők **részvételét a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében, az egészséges életmódra nevelésben, a környezeti feltételek és étkeztetés ellenőrzésében.**

A **területi védőnői szolgálatról** szóló **49/2004 (V.21.) ESZCSM rendeletben** rögzítettek szerint a védőnői tevékenység célja a családok egészségének megőrzésére, segítésére irányuló preventív tevékenység, valamint a betegség kialakulásának, az egészségromlásnak a megelőzése érdekében végzett egészségnevelés.

A közoktatási intézményekben az előírt szűrővizsgálatok elvégzése mellett, feladata még az egészséges életmódra nevelés, a káros szenvedélyek megelőzése érdekében végzett tevékenység, valamint a környezet és étkeztetés higiénés feltételeinek ellenőrzése.

Az egészségfejlesztésben közreműködő egészségügyi szervek, intézmények mellett nagyon fontos számba venni azokat az egyéb intézményeket, szervezeteket, amelyek alaptevékenységükkel hozzájárulhatnak, közreműködésükkel segíthetik, a község egészségtervének megvalósítását.

Egészségügyi, szociális és gyermekjóléti intézmények

A **Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása Családsegítő- és Gyermekjóléti szolgálat** magas szintű szociális szolgáltatások biztosításával járul hozzá a községi lakosság szociális és mentális „jóllétéhez”.

A **Mókuska Bölcsőde** a három év alatti korosztály napközbeni gondozását, nevelését, speciális igényeinek kielégítést szervezi, illetve végzi. Általuk és közreműködésükkel a korcsoport életkori sajátosságaihoz igazodó egészségfejlesztő programok dolgozhatók ki, illetve számítunk rájuk a programok megvalósításában is.

Az **általános iskola és óvoda** az egészségfejlesztés célcsoportjainak gyűjtőhelyeként, a programok megvalósításának színtereként és az egészségfejlesztésben közreműködő szakemberek szempontjából is kiemelt státuszt foglalnak el, a község egészségfejlesztési cselekvési tervének konkretizálása, illetve megvalósítása során. Számítunk konkrét programjavaslataikra, szeretnénk lehetőséget biztosítani arra, hogy megosszák egymással tapasztalataikat, továbbadják sikeres ötleteiket. A pedagógiai programok részeként megvalósítandó egészségnevelési tervek kidolgozásában, továbbfejlesztésében, illetve a megvalósításában kapcsolataink és koordinációs tevékenységünk révén, az igényeik szerint szeretnénk segítséget nyújtani. A szakmai intézmények továbbképzési programok szervezésével, speciális ismeretek nyújtásával, tréningek szervezésével járulhatnak hozzá az egészségfejlesztési programok sikeréhez.

4.2. Civil segítők

Az egészségügy területén tevékenységet folytató, vagy ahhoz kapcsolódó civil szervezeteket az alábbiakban ismertetjük. E szervezetek eddig is nagyban hozzájárultak a községlakók problémáinak megoldásához, közérzetük javításához.

Az e területen feladatot vállaló civil szervezetek több jellemző csoportját különböztethetjük meg.

Feltétlenül az elsők között kell szólni a **Vöröskereszt** által végzett tevékenységről. Programjaik között egészségfejlesztő előadások, fórumok, szűrővizsgálatok szerepelnek. Rendszeresen szervezik az önkéntes véradást.

Aktív tevékenységet folytatnak az egyházak képviselői, a helyi civil szervezetek.

Az önkormányzat évek óta különböző formában támogatja az említett civil szervezeteket. Ingyenesen, illetve kedvező fizetési feltételekkel, helyiséget biztosít a működésükhöz.

Az egészségfejlesztési cselekvési terv megvalósításában számítunk valamennyiük aktív részvételére.

5. A főbb problémák, kockázati tényezők összefoglalása

Az egészségterv önmagában nem képes a helyzetelemzés alapján kirajzolódó valamennyi probléma megoldására, és ez nem is feladata.

A felvetődött problémákat az önkormányzat különböző fejlesztési terveiben foglaltak szerint, egy-egy részterületet érintő, célzott koncepciója keretében lehet és kell kezelni. A cselekvési célok és programok meghatározása során ezekre a problémákra, illetve megoldási módjukra külön nem térünk ki, csak utalni fogunk.

Az alábbiakban sorra vesszük a helyzetelemzés során felmerült problémákat, és utalunk azok megoldási szintjére.

A demográfia mutatók

Az önkormányzatnak nincs közvetlen eszköze e tényezők alakításában, közvetett eszközként a munkahelyteremtéssel, a foglalkoztatható lakosság egészségi és képzettségi szintjének növelésével, a létbiztonság megteremtésével javíthatók a jelenlegi mutatók.

Az egészségi állapotot jellemző kedvezőtlen tendenciák

Az önkormányzat közvetett eszközökkel az egészségügyi alapellátások, és szolgáltatások hatékony működtetése révén, az egészségfejlesztésben közreműködők tevékenységének koordinálásával, a nevelési-oktatási intézmények prevenciók tevékenységének támogatásával tud befolyást gyakorolni e tényezőkre.

A környezeti problémák

Az önkormányzat hosszú távú település fejlesztési koncepciójában, a környezetvédelmi programban rögzítettek teljesítésével kezelhető problémák.

A gazdasági és szociális hiányosságok

- A foglalkoztatási lehetőségek szűkössége.
- Az alacsony jövedelmek, és nyugellátások.

Közbiztonság

Az önkormányzat e téren szükséges tennivalóit a bűnmegelőzési koncepció tartalmazza.

Életmód

A községben az életmód programok esetlegesek, a tömegsport rendezvények csak egy szűkebb kört érnek el. A verseny, diák és a szabadidős sportolási lehetőségek további bővítése, az infrastruktúra fejlesztés, és a rendszeres testmozgás népszerűsítése érdekében szükséges a község sportkoncepciójának az elkészítése.

Egészségügyi ellátórendszer

A község egészségfejlesztési cselekvési tervében az egészségkárosító magatartások visszaszorítása, a betegségek megelőzése, az egészséges életmód népszerűsítése érdekében javasolt, programok hozzájárulhatnak az egészségfejlesztési tevékenység hatékonyabb működéséhez.

III. A község egészségfejlesztési programja

1. Az egészségfejlesztés célkitűzései

Az egészségfejlesztési célok meghatározásánál az önkormányzatnak is át kell gondolnia, hogy mit tud tenni, mivel tud hozzájárulni települési szinten mindazokhoz a tényezőkhöz, amelyek az élhetőbb élettér, az egészségesebb környezet, a lakosság egészségesebb életmódjának megvalósítását célozzák.

Az egészségi állapotot meghatározó főbb tényezők ismeretében, illetve a helyzetelemzés során a különböző területeken feltárt hiányosságokra figyelemmel kerültek meghatározásra a fő célkitűzések.

A célkitűzések meghatározása előtt tekintsük át az egészségi állapotot befolyásoló tényezőket annak érdekében, hogy az önkormányzat kompetenciáján kívül eső tényezők, illetve az e területet érintő beavatkozási korlátok meghatározhatók legyenek.

Az egészségi állapotot meghatározó tényezők:

- Kor, nem, genetika
- Egyéni életmód
- Környezet, ökológia
- Iskolázottság
- Munkahelyi környezet
- Biztonság
- Általános higiénia
- Az egészségügyi szolgáltató rendszer fejlettsége
- Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés
- A közegészségügy fejlettsége
- Élelmiszer biztonság

A felsorolt tényezők településű szintű befolyásolására az önkormányzat néhány esetben közvetlenül képes, más feltételekre való ráhatása csak közvetett lehet, illetve vannak olyan tényezők, amelyek csak magasabb szintű, társadalompolitikai síkon kezelhetők.

Fontos azonban hangsúlyozni, hogy semmi sem javítja úgy az emberek egészségi állapotát, mint a megfelelő életfeltételek, egészséges lakás, biztonságos munka, tiszta környezet, oktatási és kulturális lehetőségek, megfelelő egészségügyi és közegészségügyi szolgáltatások.

Mindezek tükrében olyan célok meghatározását látjuk célszerűnek, amelyek az önkormányzat kompetenciájába tartoznak, és reálisan megvalósíthatók.

Célok

1. Növekedjen a várható élettartam, az egészségesen leélt életévek száma

A cél elérésének eszközei

- Az egyének és közösségek képességének fejlesztése oktatás, nevelés, ismeretközvetítés segítségével, hogy az egészségük megőrzéséhez szükséges döntéseket meghozhassák, akarjanak egészségesek lenni.
- A szűrővizsgálatok, a korai diagnózis szükségességének népszerűsítése.
- A hátrányos helyzetű rétegek, veszélyeztetett csoportok támogatása az egészségmegőrzésre figyelemmel, az ellátásokhoz való hozzájutásuk támogatásával.

2. Javuljanak a lakosság életkörülményei, életminősége.

A cél elérésének eszközei

- A környezeti feltételek fejlesztése (gazdasági, szociális, természeti és épített környezet)
- Az egészséges életmód feltételeinek biztosítása (táplálkozás, sport, kultúrált szórakozás)

3. Bővüljenek az egészség megtartásához és fejlesztéséhez szükséges infrastrukturális lehetőségek, legyenek elérhetők különböző betegséget megelőző, egészséget szolgáló szolgáltatások.

A cél elérésének eszközei

- A sportolási, és különböző szabadidős tevékenységek körének, illetve feltételeinek megteremtése

4. Kapjon nagyobb hangsúlyt az oktatásban az egészségtudatos magatartás megalapozása, legyen hatékonyabb az iskolai egészségfejlesztő tevékenység.

A cél elérésének eszközei

- Az egészségfejlesztésben hivatásszerűen résztvevők (orvosok, pedagógusok, védőnők), valamint laikus segítők képzése, továbbképzése, speciális módszertani ismeretek nyújtása.
- Az oktatási intézmények rendelkezzenek kidolgozott, kipróbált, hatékony programokkal az egészségkárosító magatartások visszaszorítása érdekében.
- Fordítsanak nagyobb figyelmet az egészséges életmód népszerűsítésére, szervezzenek azt elősegítő programokat.

5. Erősödjön az egészségügyi alapellátásban a prevenció szerepe.

A cél elérésének eszközei

- A betegség megelőzése, korai felismerése érdekében a tájékoztatási lehetőségek bővítése a szűrővizsgálatok szükségességéről, elérhetőségéről.
- Határozott fellépés a káros szenvedélyek ellen, személyes példamutatás.
- Az egészséges táplálkozás, aktív pihenés, mozgás népszerűsítése.

6. Épüljön ki az egészségfejlesztésben hivatásszerűen közreműködők és civil szervezetek között konstruktív együttműködésen alapuló, egymást segítő, erősítő koordináció.

A cél elérésének eszközei

- Az egészségügy területén tevékenykedő civil szervezetekről, elérhetőségükről felmérés készítés (folyamatos aktualizálás).
- A civil szervezetek tevékenységének megismerése, a kapcsolódási lehetőségek feltérképezése.

7. A helyi kommunikációs csatornák által nyújtott lehetőségek jobb kihasználása az egészségfejlesztés érdekében.

A cél elérésének eszközei

- Az egészségfejlesztéshez kapcsolódó információk (szűrővizsgálatok, szolgáltatások, ellátások elérhetősége, hivatásos és civil segítők, stb.) minél szélesebb körű megismertetése, közzététele. Az internetes információs csatornák jobb kihasználása a kommunikáció javítása érdekében.

2. Az egészségfejlesztési cselekvési terv javaslatai

A célkitűzések és az elérésükhöz szükséges eszközök átgondolásán túl, szükséges meghatározni azokat a konkrét tevékenységeket, cselekvési program javaslatokat, amelyek hozzájárulnak a célok megvalósításához.

Az egészségfejlesztési cselekvési programok szorosan kapcsolódnak az alábbi fő célkitűzések megvalósításához:

- a kedvező környezeti feltételek alakítása,
- az egészségkárosító magatartások visszaszorítása,
- a betegségek megelőzése,
- az egészséges életmód népszerűsítése,
- az egészségtudatos magatartás kialakítása.

Az egészségtudatos magatartás kialakításának lehetséges színterei a család, a lakóhely, a munkahely, az oktatási-nevelési intézmények, a helyi közösségek, ezért a különböző programokat e mindennapi színterekhez kötődően javasoljuk meghatározni. Fontos továbbá a programok tervezésénél a különböző korosztályok eltérő igényéhez és szükségleteihez való igazodás.

2.1. A kedvező környezeti feltételek alakítása érdekében javasolt programok

A program célja

A természeti, gazdasági, szociális, egészségügyi feltételek rendszerének kiépítése, fejlesztése a szakmai koncepciókban foglaltak szerint valamint ezek egészségfejlesztést szolgáló kedvező befolyásolása az igényeknek és szükségleteknek megfelelően.

Célcsoport:

A község teljes lakossága, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportokra (fogyatékkal élők, munkanélküliek, stb.)

Program javaslat

A kapcsolódó fejlesztési tervekben, programokban, koncepciókban rögzítettek és ütemezettek szerint. (Hosszútávú településfejlesztési koncepció, Környezetvédelmi program, Bűnmegelőzési és Közbiztonsági terv)

A program szervezői és lebonyolítói:

Döntéshozóként a képviselőtestület, végrehajtóként és koordinálóként az önkormányzati apparátus, segítőként a kisebbségi önkormányzat, környezetvédelmi és egészségügyi szakemberek, egészségügyi, oktatási, szociális intézmények, szakmai szervezetek, civil szervezetek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

A kapcsolódó koncepciókban, programokban rögzítettek szerint.

Várható eredmények:

- A természeti, gazdasági, szociális, egészségügyi feltételek pozitív irányú változása, fejlődése.
- Az önkormányzati döntések egészség szempontú elemzésének gyakoribbá válása.

2.2. Az egészségkárosító magatartások visszaszorítása érdekében javasolt programok

Dohányzás elleni programok indítása a különböző szintereken

A program célja

- Lehetőleg minél kevesebb fiatalnál alakuljon ki a dohányzás káros szokása, illetve a dohányzás kezdő időpontja legalább idősebb korra tolódjon ki.
- Csökkenjen az aktív dohányosok száma.
- A már dohányzók körében csökkenjen annak mértéke.
- A passzív dohányzás ártalmainak csökkentése, a nem dohányzók érdekeinek hatékonyabb érvényesítése.

Célcsoportok:

óvodák, általános és középiskolák, főiskola, egyetem, munkahelyek, szociális és gyermekjóléti, egészségügyi intézmények, civil közösségek

Program javaslat

-Dohányzás elleni kampányok a mindennapi élet színterein, a dohányzás káros hatásainak hangsúlyozása (felvilágosító előadások, műsorok, vetélkedők, rendezvények, plakátok, szórólapok, stb.).

-Az aktív dohányzásról való leszokást támogató programok szervezése, népszerűsítése.

-A dohányzásmentes intézmények, munkahelyek, szórakozóhelyek mintaként történő bemutatása, ezek számának növelése.

-Az iskolák egészségfejlesztési programjában kapjon nagyobb hangsúlyt a dohányzás visszaszorítása, az ebben közreműködő szakemberek kapjanak speciális módszertani segítséget.

A program szervezői és lebonyolítói:

pedagógusok, munkahelyi vezetők, egészségügyi dolgozók (orvosok, védőnők), kulturális szervező, civil segítők

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Hosszú távon a születéskor várható élettartam növekedése, a korai halálozás csökkenése.

A dohányzással összefüggő betegségek gyakoriságának csökkenése.

A fiatalok dohányzásra való rászokásának, az aktív dohányosok számának csökkenése.

A passzív dohányzás ártalmainak kitett lakosság egészségének hatékonyabb védelme.

Alkoholról leszoktató programok szervezése, rehabilitációt segítő közösségi gondozás fejlesztése

A program célja

-Lehetőleg minél kevesebb fiatalnál alakuljon ki az alkoholfogyasztás káros szokása, illetve az első alkohol fogyasztás időpontja legalább idősebb korra tolódjon ki.

-Az alkoholt rendszeresen fogyasztók körében csökkenjen annak mértéke, különös tekintettel az égetett szeszesitalok fogyasztásának mértékére.

-Terjedjen az igényes, mértéktartó szeszesital fogyasztás kultúrája.

Célcsoportok:

Az alkohollal még csak ismerkedő fiatalok, az alkalmanként és rendszeresen alkoholt fogyasztók, szülők, hozzátartozók.

Program javaslat

-A rendszeres, nagymértékű alkoholfogyasztás egészségkárosító hatásának hangsúlyozása, az alkoholizálás elleni kampányok a mindennapi élet színterein. (felvilágosító előadások, vetélkedők, rendezvények, plakátok, szórólapok, stb.)

-Az iskolák egészségfejlesztési programjában kapjon nagyobb hangsúlyt az alkoholfogyasztás visszaszorítása, az ebben közreműködő szakemberek kapjanak speciális módszertani segítséget.

-A munkavégzés előtt, illetve alatt alkoholt fogyasztók, és ezzel mások testi épségét veszélyeztetők elleni határozott fellépés szorgalmazása. A munkahelyi alkoholfogyasztás elleni kampányok.

-Az egészséget károsan még nem befolyásoló kultúrált alkoholfogyasztás népszerűsítése érdekében programok szervezése.

A program szervezői és lebonyolítói:

orvosok, védőnők, pedagógusok, munkahelyi vezetők, szociális munkatárs, kulturális szervező, civil segítők

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Az alkoholfogyasztással összefüggő megbetegedések, károsodások, halálozások számának csökkenése.

Drog prevenciós programok indítása,

A program célja

-A drogprevenció széleskörű, hatékony megvalósítása.

-Lehetőleg minél kevesebb fiatal próbálja ki és váljon alkalmi, vagy rendszeres drogfogyasztóvá.

-Az első kipróbálás időpontja legalább idősebb korra tolódjon ki.

-Nőjön azoknak a fiataloknak a száma, akik nemet tudnak mondani a kipróbálásra is.

-Az alkalmankénti, illetve rendszeresen drogot fogyasztók körében is csökkenjen a leginkább egészségkárosító szerek használata, a fogyasztás alkalmainak száma és mértéke.

-Csökkenjen az alkalmankénti, illetve rendszeresen drogot fogyasztók köre.

-Legyenek elérhetőek a leszokást segítő, visszaesést gátló közösségi gondozók, klubok, intézmények.

Célcsoportok:

általános iskolák felső tagozata, középiskolák, főiskola, egyetem, drogfogyasztók és hozzátartozóik

Program javaslat

-A tudatmódosító szerekkel, legális és illegális drogokkal kapcsolatba kerülők, potenciálisan veszélyeztetettek számára felvilágosító kampányok szervezése a mindennapi élet színterein.

(felvilágosító előadások, vetélkedők, rendezvények, plakátok, szórólapok, stb.)

-Az iskolák egészségfejlesztési programjába épített drogprevenációs programok hatékonyságának növelése érdekében, az ebben közreműködő szakemberek kapjanak speciális módszertani segítséget (képzés, továbbképzés, műhelymunka formájában)

-Kortárs segítők képzése, munkájuk segítése, koordinálása, esetmegbeszélés, szupervízió biztosítása.

-Az érintettek és hozzátartozóik tájékoztatása az igénybe vehető segítő szolgáltatásokról, szociális, egészségügyi és rehabilitációs intézményekről.

A program szervezői és lebonyolítói:

A pedagógusok, főiskolai, egyetemi oktatók, pszichológusok, addiktológusok, kulturális szervező, civil szervezetek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

A drogfogyasztásban érintettek számának csökkenése.

A prevenció hatékonyságának javulása.

2.3. A betegségek megelőzése érdekében javasolt programok

A koszorúér- és agyér betegségek megelőzése, visszaszorítása

A program célja

-A korai elhalálozást okozó érbetegségek megelőzése, a kialakult betegségek súlyosbodásának megakadályozása.

-A betegséget okozó magas vérnyomás időbeni kiszűrése, kezelése, a szövődmények elkerülése érdekében.

-A betegség tüneteinek megismertetése, a kezelés szükségességének tudatosítása.

Célcsoportok:

Az egész lakosság, különösen a potenciálisan veszélyeztetett korosztályokra.

Program javaslat

- A magas vérnyomás korai kiszűrése.
- A kiszűrt betegek rendszeres kezelése, ellenőrzése.
- A tünetek megismertetése érdekében tájékoztatás, szóró anyagok terjesztése, rendezvények tartása.
- Együttélés a betegséggel, életmódváltás idősebb korban.

Kapcsolódó programok: dohányzás elleni program, az egészséges táplálkozás, aktív testmozgás

A program szervezői és lebonyolítói:

Háziorvosok, egészségfejlesztő szakemberek, szociális intézmények gondozói, munkatársai, nyugdíjas klubok, egyesületek, civil szervezetek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

A szív- és érrendszeri betegségek csökkenése.

Az ez okból bekövetkező halálozások csökkenése.

Az egyéni felelősségtudat erősödése a betegségek megelőzésében.

A szűrővizsgálatok számának, hatékonyságának erősödése.

A daganatos betegségek megelőzése, visszaszorítása

A program célja

- A daganatos betegségek növekvő számának megállítása, hosszabb távon a csökkentése.
- Az onkológiai éberség fokozása az alapellátásban.
- A betegség okainak, tüneteinek széleskörű megismertetése.
- A szűrővizsgálatokon való részvétel növelése.

Célcsoportok:

A teljes lakosság, a potenciálisan veszélyeztetett egyes korosztályok.

Program javaslat

- Onkológiai ismeretek nyújtása az iskolai egészségnevelés részeként.
- Előadások, szórólapok, plakátok, tájékoztató kiadványok a betegség megelőzéséről, korai felismeréséről, szűrővizsgálati lehetőségekről.
- A leggyakoribb rosszindulatú daganatos megbetegedések szűrési programjának megszervezése (tüdő, vastagbél, emlő, méh, szájüreg).
- A programok széleskörű megismertetése, a részvétel szorgalmazása.
- A betegség elsődleges megelőzése az egészséges életmódra ösztönzéssel.

Kapcsolódó programok: az egészséges táplálkozás népszerűsítése,
az aktív testmozgás elterjesztése,
a dohányzás, alkoholfogyasztás csökkentése,
az egészséges környezet kialakítása.

A program szervezői és lebonyolítói:

Egészségfejlesztési szakemberek, ÁNTSZ munkatársai, háziorvosok, fogorvosok, pedagógusok, védőnők, civil szervezetek.

A program kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Az onkológiai éberség, a felelősségtudat erősödése a lakosság és a szakmai ellátó szervezetekben.

A szűrővizsgálatokon való nagyobb arányú részvétel.

A korai gondozásba vétellel a túlélési esélyek növekedése.

A mentális betegségek megelőzése, visszaszorítása

A program célja

- A lelki betegségek elsődleges megelőzése.
- A pszichés zavarok korai felismerése és kezelése.
- A depressziós, szorongásos zavarban szenvedők kezelésbe vételi arányának növelése.
- Az alapellátás lelki egészségvédelmi szolgáltatásainak erősítése.
- Az öngyilkosságok számának további csökkentése.

Célcsoportok:

A teljes népesség, kiemelten a halmozottan hátrányos rétegek, az ifjúság és egyedül élő időskorúak.

Program javaslat

- Az egészségügyi alapellátásban dolgozók érzékenységének fokozása a mentális, pszichiátriai problémák korai felismerésében.
- A közösségi pszichiátriai gondozás hatékonyságának növelése, önsegítő csoportok létrehozása a mentálisan sérültek és hozzátartozóik számára.
- Az iskolai egészségfejlesztési programok integrált része legyen a lelki egészség megőrzése, a betegség korai felismerése.
- A pedagógusok, segítő foglalkozásúak speciális képzése, továbbképzése, lehetőség biztosítása az esetmegbeszélésre, szupervízióra.
- A sürgősségi telefonszolgálatok fejlesztése, működési feltételeinek segítése.
- A rehabilitációs programok elérhetőségének biztosítása.

A program szervezői és lebonyolítói:

Orvosok, védőnők, egészségfejlesztők, pedagógusok, civil szervezetek, pszichológusok, pszichiáterek, családok, iskolák, szociális intézmények, egyházak.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

A mentális zavarok korai felismerése javul, kezelése hatékonyabb lesz, előfordulási gyakorisága csökken.

A pedagógusok, segítő foglalkozásúak lelki egészségvédelmi szemlélete fejlődik, javulnak segítő készségeik.

A mozgásszervi betegségek megelőzése, visszaszorítása

A program célja

-A mozgásszervi betegségek megelőzésének és gyógyításának javítása.

-A mozgásszervi, gerinc, ízületi betegségekben szenvedők számbeli növekedésének lassítása, megállítása.

-A mozgásszervi preventív szemlélet erősítése.

-A mozgásszervi betegségekben szenvedők életminőségének javítása.

Célcsoportok:

A teljes lakónépesség, a 0-18 éves korosztály, időskorú népesség kiemelten.

Program javaslat

- A megkezdett megelőző programok (speciális torna óvodai, iskolai) továbbvitele.
- A mindennapi iskolai testmozgás szorgalmazása.
- A csontritkulás, ízületi és porckopások szűrése, népszerűsítése.
- A rendszeres mozgás szükségességének széleskörű terjesztése, tájékoztatással.
- A szabadidős sportolási lehetőségekről a lakosság tájékoztatása, elérhetőségének segítése, támogatása.
- A mozgásukban akadályozottak életvitelének segítése támogató szolgálat nyújtásával.

A program szervezői és lebonyolítói:

Nevelési, oktatási intézmények, pedagógusok, háziorvosok, iskolaorvosok, védőnők, sportszervezők, szabadidős és versenysport egyesületek, civil szervezetek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

A gyermekek, fiatalok testtartásának, mozgáskoordinációjának, állóképességük javulása.

A mozgásszervi betegek számának növekedési ütemének megállítása, hosszú távú csökkenése.

A krónikus mozgásszervi betegek életminőségének javulása.

A mozgásszervi megbetegedést megelőző szemlélet javulása.

2.4. Az egészséges életmód népszerűsítés érdekében javasolt programok

Az egészséges táplálkozás népszerűsítése

A program célja

- A táplálkozással összefüggő betegségek gyakoriságának csökkentése, a lakosság egészségi állapotának javítása az egészséges táplálkozással.
- Az egészséges táplálkozás ismereteinek terjesztése.
- A közétkeztetésben is érvényesüljenek az egészséges táplálkozás irányelvei.
- A túlsúly, elhízás gyakoriságának megállítása, csökkentése.

Célcsoportok:

Gyermek, iskoláskorúak, fiatal felnőttek, középosztály, idősek.

Program javaslat

- Az egészséges táplálkozási ismeretek terjesztése a szakemberek és a lakosság körében rendezvényeken, szórólapokon, internetes fórumokon, stb.
- A bölcsődés és óvodás korosztály egészséges táplálkozásának elősegítése a családi szokások befolyásolásával.
- Az iskolai büfék egészséges választékának további bővítése, ízlésformálás.
- A táplálkozási zavarban, élelmiszer allergiában szenvedők speciális étkezésének biztosítása, segítése, támogatása.

A program szervezői és lebonyolítói:

Orvosok, védőnők pedagógusok, segítő foglalkozásúak, diabetikusok, civil szervezetek, közétkeztetők, élelmezésvezetők, bölcsődei gondozók, óvónők.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Csökken az egészségi állapotot kedvezőtlenül befolyásoló zsír-, szénhidrát és cukorfogyasztás.

Terjed az egészséges élelmiszerek, teljes kiőrlésű gabonák, zöldségek, gyümölcsök fogyasztása.

Csökken a helytelen táplálkozásból fakadó megbetegedések száma (magas vérnyomás, cukorbetegség, túlsúly).

Csökken a táplálkozással összefüggő betegségek okozta elhalálozás.

Az aktív testmozgás elterjesztése

A program célja

- A lakosság mind szélesebb körében alakuljon ki a rendszeres mozgásra való igény.
- A testedzés váljon rendszeres szükségletté.
- A közösségi programokba épüljön be a sporttevékenység, a játékos mozgás.
- A közoktatásba épüljön be a mindennapos testmozgás.
- A mozgásfejlesztő játékok, a szabadidős és versenysporthoz megfelelő feltételek álljanak rendelkezésre, ezek legyenek elérhetők mindenki számára.
- Bővüljön az iskolán kívüli sportlehetőségek köre.

Célcsoportok:

A teljes lakónépesség.

Program javaslat

- A mindennapi egészségfejlesztő testmozgás, sportolás változatosság tétele a közoktatásban.
- A bölcsődés, óvodás korosztály mozgáslehetőségének folyamatos bővítése, biztonságos, korszerű játszóeszközök biztosításával.
- Az élsportolók működjenek közre a szabadidős sportok, a rendszeres mozgás népszerűsítésében.
- A fogyatékkal élők testmozgásának, sportolásának megszervezése, segítése.
- A munkahelyi testmozgás elősegítése különböző akciókkal, közös rendezvényekkel.
- Csatlakozás az országos sportrendezvényekhez, az autómentes nap rendezvényéhez.
- Az idősebb korosztály számára életkoruknak és képességeiknek megfelelő programok szervezése (gyalogtúra, sétaprogram, speciális torna, stb.).
- A sportolási, mozgáslehetőségek adatbázisának összegyűjtése, közzététele.

A program szervezői és lebonyolítói:

Sportszervezők, pedagógusok, oktatási, nevelési, gyermekjóléti, szociális intézmények, kulturális szervezők, civil szervezetek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

A mindennapi egészségfejlesztő testmozgás elterjedése.

A sportolási lehetőségek, programok választékának bővülése, a korosztályok és speciális igényekhez igazodása.

A szabadidős sportolási lehetőségek ismertté válása, szélesebb körű igénybe vétele.

A lakosság közérzetének, egészségének javulása.

2.5. Egészségfejlesztő életciklus programok

Egészségfejlesztési programok a gyermek és ifjúsági korosztály számára

A program célja

- Az egészséges életkezdet lehetőségének biztosítása mindenki számára.
- Az alapellátásban és iskola-egészségügyi ellátásban még hatékonyabban érvényesíteni az egészségfejlesztés szempontjait.
- Az oktatási, nevelési intézmények egészségfejlesztési programjainak továbbfejlesztése, hatékonyabbá tétele.
- A fiatalok, egészséges szabadidős tevékenységi formáinak bővítése, elérhetővé tétele.
- Az egészségfejlesztésben közreműködők szakmai tudásának fejlesztése.

Célcsoportok:

Bölcsődés, óvodás gyermekek, általános és középiskolás tanulók, főiskolai, egyetemi hallgatók, az egészségfejlesztésben közreműködők

Program javaslat:

- Családtervezési, családi életre, gyermekvállalásra való felkészítés a nem kívánt terhesség megelőzése érdekében.
- A szülők felkészítése a várandósságra, a gyermek egészséges gondozására (Szülő Klub, Baba-Mama Klub, stb.).
- Gyermekkori megelőzési programok szervezése (fluor, jód, asztma, túlsúly, gerinc, szív prevenció), a kiszűrt problémások nyomon követése.
- Az egészségfejlesztésben közreműködők részére speciális képzések, továbbképzések, tréningek szervezése.
- Az iskola-egészségügyi szolgálat és a pedagógusok együttműködésének fejlesztése érdekében szakmai megbeszélések, fórumok, rendezvények tartása.
- A fiatalok szabadidős és sport tevékenységi lehetőségeinek bővítése, a jelenlegi lehetőségek jobb kommunikálása.

A program szervezői és lebonyolítói:

Gyermekorvos, iskolaorvos, védőnő, pedagógusok, egészségfejlesztési szakemberek

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Csökken a terhesség-megszakítások, a nem kívánt terhességek száma, a kis súllyal, rendellenességgel született csecsemők száma.

Javul a gyermekek, fiatalok fogazatának állapota.

Javul az egészségfejlesztési programok hatékonysága, az iskola-egészségügyi szolgálat és iskolai pedagógusok kapcsolata, együttműködése.

Az egészségfejlesztési programkínálat sokszínűbb lesz, a módszerek hatékonyabbak.

Bővülnek a fiatalok szabadidő eltöltési lehetőségei.

Az idősek egészségmegőrző programja

A program célja

-A növekvő számú időskorú lakosság életminőségének javítása.

-Az időskorúak állapotuktól függően jussanak hozzá a különböző szociális, mentális és egészségügyi szolgáltatásokhoz (prevenció, rehabilitáció, habilitáció).

-A korosztály szociális kapcsolatainak erősítése, lehetőségbiztosítás szellemi, fizikai aktivitásra.

Célcsoportok:

A lakosság idős korú népessége, különös tekintettel az egyedül élőkre, közösségi csoportokhoz nem tartozókra.

Program javaslat

- Az idősek számára különböző mozgás és kulturális lehetőségek biztosítása szűkebb és tágabb körben egyaránt (idősek klubja, nyugdíjas egyesületek, községrészek, községi rend).
- A közösségi életbe még passzívok, nem résztvevők (otthon egyedül élők) bevonása a rendezvényekbe.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételük szorgalmazása, segítése.
- Az időskori betegségekkel való együttélés segítése tanácsadással.
- A leggyakoribb, problémát okozó betegségek magasvérnyomás, csontritkulás, cukorbetegség kiszűrése, egyensúlyban tartása érdekében a rendszeres kontroll mérések lehetőségének megszervezése.
- Generációs programok szerzése a kapcsolatok bővítése, színesítése érdekében.
- Mentális gondozás erősítése (pszichiátriai közösségi gondozás, telefonszolgálat).

A program szervezői és lebonyolítói:

Szociális intézmények gondozói, családgondozók, idősek klubja vezetői, házigondozók, orvos, rendezvényszervezők, civil szervezetek, nyugdíjas egyesületek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Az időskorú lakosság életminősége, közérzete kedvezően változik.

Egészségi állapotuk egyensúlyban tartásával, hasznosságtudatuk erősítésével, a közösséghez tartozással mentális állapotuk javul.

Esélyegyenlőség az egészségért

A program célja

-A hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek, közérzetének, egészségi állapotának javítása.

-Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésük segítése, szorgalmazása (prevenációs programok, szűrővizsgálatok).

Célcsoportok:

A közszéklakók hátrányos helyzetű rétegei (fogyatékkal élők, munkanélküliek, hajléktalanok, romák).

Program javaslat

- A hátrányos helyzetű lakosság speciális egészségproblémáinak, szükségleteinek meghatározása.
- Egészségügyi, higiénés felvilágosító, oktató programok szervezése.
- Szűrővizsgálatokon való részvételük szorgalmazása, segítése (tüdőszűrő, nőgyógyászati, emlő).
- Az egészségesebb környezeti feltételek kialakítása az érintettek bevonásával (hulladékgyűjtés, parkosítás).
- A megfelelő táplálékhoz, gyógyszerekhez való hozzájutás segítése.
- Az szegénységi faktorok (aluliskolázottság, munkanélküliség, lakó- és lakáskörülmények) javításával az egészségi állapotuk kedvező befolyásolása.
- A fogyatékkal élők segítése az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésben (akadálymentesítés, szállítás, kommunikáció segítése, speciális ellátás speciálisan képzett egészségügyi személyzettel).
- Óvodák, iskolák célzott egészségfejlesztő tevékenysége, egészségnevelő programjai az érintettek számára.
- A fogyatékosokat nevelő, gondozó hozzátartozók részére mentálhigiénés programok szervezése.

A program szervezői és lebonyolítói:

Orvos, védőnő, családgondozók, gyermekjóléti szolgálatok, civil szervezetek, kisebbségi önkormányzat, érdekvédelmi egyesületek, pedagógusok.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

A hátrányos helyzetű csoportok életfeltételeinek és egészségi állapotuk javulása.

A szűrővizsgálatokon való részvételük arányának és hatékonyságának javulása.

Az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés esélyének növekedése.

A hátrányos helyzetű lakossági csoportok egészségszemléletének, magatartásának javulása.

2.6. Az egészségtudatos magatartás fejlesztési érdekében javasolt programok

Egészségfejlesztés a mindennapi élet színterein

A program célja

Az egészségfejlesztés szempontjai érvényesüljenek a mindennapi élet színterein (egészségügy, kulturális, oktatási, sport intézményekben, a munkahelyeken és szórakozóhelyeken).

Célcsoportok:

Családok, pedagógusok, munkavállalók, egészségügyi dolgozók.

Program javaslat

- Az oktatási intézményekben a családok és a pedagógusok egészségfejlesztése érdekében szerveződjenek programok.
- A munkahelyek készítsék el a saját egészségfejlesztési tervüket, munkálkodjanak azok megvalósításában. Jó példával járjanak elő az önkormányzat költségvetési intézményei.
- Az alapellátásban dolgozók egészségügyi szakemberek prevenciós tevékenységének fejlesztése, érdekében készüljenek programok.
- Az egészségfejlesztés érdekében szerveződött mozgalmakhoz való csatlakozás lehetőségének felmérése.
- Az önkéntes segítő hálózat szervezési lehetőségének vizsgálata.
- Egészségösztönzéssel foglalkozó szakmai közösség létrehozása.

A program szervezői és lebonyolítói:

Pedagógusok, munkahelyi vezetők, orvos, civil szervezetek.

A programok kezdő időpontja és időtartama:

Az egyeztetéseket követően később kerül meghatározásra.

Várható eredmények:

Az egészség, az egészségfejlesztés szempontjai a mindennapi élet színterein tudatosabban jelennek meg.

Javul a községlakók egészségtudata.

Az egészségfejlesztési programok bővülnek, hatékonyabbá válnak.

Felhasznált források:

1. Internetes honlapok

- a. Központi Statisztikai Hivatal honlapja
- b. (www.nepszamlalas.hu)
- c. (www.ksh.hu)
- d. Veszprém Megyei Munkaügyi Központ honlapja
- e. (www.smkk.hu)
- f. DVD jogtár

2. Statisztikák, programok

3. Beszámolók

4. Kutatási eredmények

5. Községpolitikai és ágazati koncepciók, programok